

را آقای هاشمی‌شاهرودی ابلاغ کردند. در آن زمان به جرائم بورسی در مجتمع اقتصادی رسیدگی می‌شد و پیرو آن دستورالعمل مجتمع اقتصادی هم که نوشته شد. جرائم بورسی در آن ذکر شده بود، الان هم مجتمع اقتصادی جدید که تشکیلاتش عوض شده است، دادگاه و دادسرا در کنار هم مستقر شده‌اند، آقای مسعودی‌مقام، رئیس آن هستند. برای این هم دستورالعمل جدیدی نوشته‌اند که اینجا هم جرائم بورسی باید داخل مجتمع اقتصادی رسیدگی شود و یکی از دلایلی که ما می‌گوییم جرائم، جرائم اقتصادی هستند همین است. رویه قضایی، جرائم بورسی را به عنوان جرائم اقتصادی محسوب می‌کند و مجتمع رسیدگی به جرائم اقتصادی به جرائم بورسی رسیدگی می‌کند، هرچند مجازات جرائم بورسی کم است.

قانون گفته است برای رسیدگی برای جرائم بورسی به صورت اختصاصی شعبی را تعیین کنید. اختصاص با تخصص فرق می‌کند، شعب تخصصی یعنی اینکه اصل بر این است که شما همه پرونده‌ها را می‌توانید در آن رسیدگی کنید البته با تمرکز بیشتر بر روی یک نوع جرائم، ولی در شعب اختصاصی، تنها به یک نوع جرائم رسیدگی می‌شود. این قانون گفته اختصاصی. ما الان شعب اختصاصی بورسی نداریم، حالا شاید هم شما بگویید تعداد پرونده‌ها در حدی نیست که شعب اختصاصی نیاز داشته باشد، اما واقعاً اینطور نیست، میزان پرونده‌هایمان بالاست و پرونده‌های بورسی در کنار بقیه پرونده‌ها رسیدگی می‌شود.

قضات این دادگاه تخصصی فعلی، تخصص کافی را برای رسیدگی به جرائم بورسی دارند؟

جوانمردی: قضاتشان پرونده‌های بورسی زیادی را رسیدگی کرده‌اند و قضات آموزش دیده هستند و واقعاً متخصص‌اند.

یعنی می‌خواهم بگویم آن مقصودی که شما می‌خواهید شعب اختصاصی حاصل شود در شعب تخصصی حاصل نمی‌شود.

جوانمردی: تا حدودی حاصل می‌شود، اما زمان بر است و موجب اطلاع دادرسی می‌شود و

گاهی هم پرونده‌ها پخش می‌شود، چون شعبه تخصصی مثلاً می‌گوید این را اگر وقت ندارید بدهید به آن. می‌رود یک شعبه دیگر، آن شعبه تا بیاید مفاهیم بازار بورس را متوجه شود زمان بر است و امکانش نیست. لذا چون شعب اختصاصی وجود ندارند مشکلات ما دوچندان شده است.

پس اصلی‌ترین مورد این است که شعبات باید اختصاصی شوند به جای شعبات تخصصی؟

جوانمردی: بله و این هم در ۴ مرحله باید باشد: بازرسی، دادسرا، دادگاه بدوی و تجدیدنظر. این‌ها نیازمند این است که شعب اختصاصی یا حداقل اگر نمی‌خواهند شعب اختصاصی باشد (چون شعب اختصاصی یک سری محدودیت‌هایی دارد، یعنی شعبه فقط باید به این جرائم رسیدگی کند) باید شعب تخصصی این‌گونه باشد که فقط این شعبه به جرائم بورسی رسیدگی کند.

بنابراین راه حل چیست؟

جوانمردی: راه حل آن ایجاد شعب اختصاصی است یا تشکیل هیئت حل اختلاف داخل خود بورس. پیشنهاد اصلی‌مان این است که اصلاً شعب اختصاصی برای خود بورس تشکیل شود که هم پرونده‌های حقوقی را رسیدگی کند هم

99 برای این هم دستورالعمل جدیدی نوشته‌اند که اینجا هم جرائم بورسی باید داخل مجتمع اقتصادی رسیدگی شود و یکی از دلایلی که ما می‌گوییم جرائم، جرائم اقتصادی هستند همین است. رویه قضایی، جرائم بورسی را به عنوان جرائم اقتصادی محسوب می‌کند و مجتمع رسیدگی به جرائم اقتصادی به جرائم بورسی رسیدگی می‌کند، هرچند مجازات جرائم بورسی کم است.

66

پرونده‌های کیفری را. حالا این مقداری کار دارد، این خیلی خام است، اما جای کار روی آن دارد.

لزوم تغییر نگرش در باب ادله اثبات در جرائم بورسی

نکته دیگر این‌که ما الان یکی از ایراداتی که داریم برای عدم اثبات جرایم‌مان است. یعنی اینکه قضات ما قضات سنتی هستند، هرچند اختصاصی هم باشند و بازار سرمایه و بورس را خوب فهمیده باشند. ادله قابل اثبات کلاسیک است، در مورد این باید در جایی بحث شود که به نظر من قابلیت این را دارد که از باب فقه پویا آن را تحلیل کنند. ما اینجا به صورت سیستمی معاملات را می‌بینیم، می‌بینیم که فردی دارد دست‌کاری می‌کند، در آن واحد نظارت یا آن بازویی که دستگاه اجرایی سازمان بورس است این تخلف ثبت می‌شود. حال ما باید این تخلف را به صورت حقوقی به قاضی انتقال دهیم و اینکه آن قاضی موضوع را متوجه بشود و تشخیص دهد که این واقعاً جرم اتفاق افتاده، آنجا قضیه سخت می‌شود. گاهی یعنی به نتیجه نمی‌رسید. لذا قاضی باید قاضی‌ای باشد که ادله اثبات را فراتر از این‌ها ببیند. البته نمی‌خواهم بگویم فراقانونی، نه. بنابراین با ادله قدیمی اثبات جرم مانند اقرار و بینه و این‌ها، در جرائم بورسی نمی‌توانید جرم اثبات کنید، نه خود طرف اقرار می‌کند، نه شاهد دارید، سیستم باید جرم را سیستم معاملات بورس اثبات کند.

یعنی شما می‌فرمایید که این فضا باید مقداری سیستمی‌تر باشد و قضات ما استعلامات از سیستم معاملات را برای خود حجت نمی‌دانند؟

جوانمردی: گاهی از این رویه‌ها وجود دارد ولی در موارد بسیاری واقعاً نظر همکاران ما را به عنوان نظر کارشناسی قبول می‌کنند، اما این رویه نیازمند تقویت است. در این باب تبصره ۳ ماده ۱۴ قانون پنجم توسعه برای کارکنان بورس، شأن ضابط داده و گفته است گزارش کارشناسان سازمان، می‌تواند به عنوان گزارش ضابط دادگستری تلقی شود.

آن را هم گفته «در شأن» یعنی آن هم